

Sociālās iekļaušanas politikas koordinācijas komitejas sēdes

PROTOKOLS Nr.5

Rīgā

2017. gada 20. decembrī
plkst. 14.00

Labklājības ministrijā, Portretu zālē (2.korpuss), Skolas ielā 28

Sēdē piedalās:

Ingus Alliks, komitejas vadītājs, Labklājības ministrijas (turpmāk – LM) valsts sekretārs

Evija Kūla, LM Sociālās iekļaušanas politikas departamenta direktora vietniece, aizvieto **Elīnu Celmiņu**, komitejas vadītāja vietnieci, LM Sociālās iekļaušanas politikas departamenta direktori

Komitejas locekļi:

Elīna Ālere-Fogele, biedrības „EAPN-Latvia” valdes locekle

Jānis Felsbergs, biedrības „Latvijas Pensionāru federācija” Pensiju komisijas vadītājs

Ludmila Ivanova, Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas Pašvaldību departamenta Pašvaldību pārraudzības nodaļas vadītāja pārstāv **Gaidu Bēci**, Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas Koordinācijas departamenta Starptautiskās sadarbības un Eiropas Savienības koordinācijas nodaļas vecāko ekspertu

Inga Kalniņa, Kurzemes plānošanas reģiona administrācijas Sociālo pakalpojumu attīstības eksperte, projektu vadītāja

Pēteris Leiškalns, Latvijas Darba devēju konfederācijas Sociālās drošības un veselības aizsardzības eksperts

Ilze Melgalve, Ārlietu ministrijas Eiropas Savienības Koordinācijas un politiku departamenta, COREPER I sagatavošanas nodaļas trešā sekretāre

Ludis Neiders, Ekonomikas ministrijas Tautsaimniecības strukturpolitikas departamenta Ekonomiskās politikas koordinācijas nodaļas vadītāja vietnieks

Vineta Pavlovska, Valsts policijas Galvenās kārtības policijas pārvaldes Koordinācijas un kontroles pārvaldes Dienestu koordinācijas biroja galvenā inspektore

Agate Rublovska, biedrības „Resursu centrs sievietēm „MARTA”” politikas koordinatore

Ilze Rudzīte, Latvijas Pašvaldību savienības padomniece veselības un sociālajos jautājumos

Ilze Slokenberga, Zemkopības ministrijas Starptautisko lietu un stratēģijas analīzes departamenta Stratēģijas analīzes nodaļas vadītāja vietniece

Laura Iveta Strode, Izglītības un zinātnes ministrijas Izglītības departamenta eksperte aizvieto **Dzintru Mergupi-Kutraiti**, Izglītības un zinātnes ministrijas Izglītības departamenta vecāko referenti

Vaira Vucāne, nodibinājuma „Latvijas Bērnu fonds” viceprezidente

Laine Zālīte, Vidzemes plānošanas reģiona sociālo pakalpojumu eksperte

Oskars Zuģickis, Latgales plānošanas reģiona sabiedrisko attiecību speciālists

Citi:

Ieva Bērziņa, Latviešu identitātes atbalsta biedrības valdes priekšsēdētāja

Agnese Gaile, LM Sociālās politikas plānošanas un attīstības departamenta vecākā eksperte

Gundars Ignats, LM Starptautiskās sadarbības un ES politikas departamenta vecākais eksperts

Imants Lipskis, LM Darba tirgus politikas departamenta direktors

Kristīne Logina, Valsts izglītības attīstības aģentūras Profesionālās izglītības projektu departamenta Pieaugušo izglītības pārvaldības nodaļas projekta vadītāja

Natālija Pīlpa, LM Sociālās politikas plānošanas un attīstības departamenta vecākā eksperte

Vineta Preisa, Biedrības „Ģimenes attīstības un kultūras centrs „Alise”” valdes priekšsēdētāja

Olga Rajevska, Latvijas Universitātes Biznesa, vadības un ekonomikas fakultātes Ekonomikas un vadības zinātniskā institūta pētniece

Sanita Vasiļjeva, LM Sociālās politikas Sociālās politikas plānošanas un attīstības departamenta direktora vietniece

Sēdē nepiedalās:

Egīls Baldzēns, Latvijas Brīvo arodbiedrību savienības priekšsēdētājs

Maruta Bubene, Rīgas domes Labklājības departamenta Rīgas patversmes vecākā sociālā darbiniece

Ligita Kadžule, biedrības „Latvijas Lauku sieviešu apvienība” pārstāve, Salas novada pašvaldības projektu vadītāja

Ēriks Miķītis, Veselības ministrijas Veselības aprūpes departamenta direktors

Linda Naudiša, Kultūras ministrijas Sabiedrības integrācijas departamenta Sabiedrības integrācijas un pilsoniskās sabiedrības attīstības nodaļas vecākā referente

Iveta Neimane, biedrības „Latvijas Cilvēku ar īpašām vajadzībām sadarbības organizācija „Sustento”” valdes locekle

Annija Novikova, Satiksmes ministrijas Autosatiksmes departamenta direktora vietniece, Autotransporta nodaļas vadītāja

Sandra Segliņa, Tieslietu ministrijas Stratēģijas departamenta vecākā referente

Dace Strautkalne, Zemgales plānošanas reģiona Sociālo jautājumu speciāliste

Viktors Veretjanovs, Centrālās statistikas pārvaldes Sociālās statistikas departamenta Ienākumu un dzīves apstākļu statistikas daļas vadītājs

Zane Zaļaiskalne, Ekonomikas ministrijas Būvniecības un mājokļu politikas departamenta Mājokļu politikas nodaļas vecākā referente

Dana Ziemele-Adricka, Satiksmes ministrijas Autosatiksmes departamenta Autotransporta nodaļas vecākā referente

Sēdi protokolē:

Jekaterina Kalēja, LM Sociālās iekļaušanas politikas departamenta vecākā eksperte

Darba kārtība:

1. Komitejas sēdes atklāšana un darba kārtības apstiprināšana.
2. Plāns sieviešu un vīriešu vienlīdzīgu iespēju un tiesību veicināšanai 2018.-2020.gadam (projekts).
3. Nodarbināto pieaugušo personu profesionālās kompetences pilnveidošana.
4. ESF projekta "Atbalsts sociālajai uzņēmējdarbībai" īstenošanas aspekti saistībā ar sociālās atstumtības riska grupu integrāciju darba tirgū.
5. Aktuālā informācija par ESF projekta aktivitātēm¹.
6. Darba programma 2018.gadam (projekts).
7. Citi jautājumi.

---

¹ Darbības programmas "Izaugsme un nodarbinātība" 9.2.1.specifiskā atbalsta mērķa "Paaugstināt sociālo dienestu darba efektivitāti un darbinieku profesionalitāti darbam ar riska situācijā esošām personām" 9.2.1.2.pasākums "Iekļaujoša darba tirgus un nabadzības risku pētījumi un monitorings"

Sēdes norise:

1.

Sociālās iekļaušanas politikas koordinācijas komitejas sēdes atklāšana un darba kārtības apstiprināšana

(Ingus Alliks)

I.Alliks atklāj gada piekto Sociālās iekļaušanas politikas koordinācijas komitejas (turpmāk – komiteja) sēdi. Tiek apstiprināta sēdes darba kārtība.

2.

Plāns sieviešu un vīriešu vienlīdzīgu iespēju un tiesību veicināšanai 2018.-2020.gadam (projekts)

(Agnese Gaile)

Diskusijā piedalās: Agnese Gaile, Ingus Alliks, Ieva Bērziņa, Jānis Felsbergs, Pēteris Leiškalns, Sanita Vasiļjeva, Oskars Zuģickis

I.Alliks īsi informē par otrā darba kārtības punkta ietvaros izskatāmo LM sagatavotā Plāna projektu sieviešu un vīriešu vienlīdzīgu iespēju un tiesību veicināšanai 2018.-2020.gadam (turpmāk - plāna projekts), tā formātu un virzības aspektiem. Aicina A.Gaile iepazīstināt komitejas pārstāvjus ar šī politikas plānošanas dokumenta projektu.

A.Gaile sniedz prezentāciju.

I.Alliks vaicā A.Gailei par plāna projekta satura izsūtīšanu komitejas locekļiem uz plāna izsludināšanas laiku.

A.Gaile apstiprina, ka tā tiks darīts.

I.Alliks aicina komitejas pārstāvjus sniegt komentārus, uzdot jautājumus.

P.Leišklans atzinīgi vērtē plāna projekta virzību. Norāda uz tādu plāna projektā skarto aspektu kā darba samaksas atšķirības, paužot cerības, ka šobrīd samaksas atšķirības rodas vairāk saistībā ar darba veida izvēli, darba intensitāti, nevis tiešu darba devēju rīcību. Atzīmē plāna projekta akcentu uz tēvu iesaisti bērnu aprūpē, ka arī norāda uz normatīvā regulējuma pilnveidošanas nepieciešamību, kas šādu iesaisti veicinātu. Vērš uzmanību, ka, ja abi vecāki vienlīdz iesaistās bērna aprūpē un strādā pusslodzi, kamēr bērns sasniedz gada vai pusotra gada vecumu, ģimene zaudē līdz 70% no vecāku pabalsta. *P.Leišklans* norāda, ka situācija būtu jāmaina un jāveic izmaiņas normatīvajos aktos, lai šādus ierobežojumus novērstu.

I.Alliks apliecinā, ka šim aspektam tiek pievērsta uzmanība, norādot, ka jautājums nav vērtējams viennozīmīgi. Norāda, ka pabalstu un aprūpes veidu sistēmas pilnveidošana turpinās un jautājums par personu situāciju, kas kopj visjaunākā vecuma bērnus un atrodas ārpus darba tirgus, būs aktuāls arī turpmāk. Informē, ka Eiropas līmenī tiek izskatīta direktīva par darba un ģimenes dzīves saskaņošanu, tās piemērotākajām formām. Latvijā personas ar maziem bērniem, strādājot, var saņemt atbalstu. Aktuāli noteikt, kādas pieejas darba un ģimenes dzīves saskaņošanā un atbalsta sniegšanā būtu piemērotākas mājāsaimniecībai vai ģimenei kopumā. Diskusija par šo jautājumu ir atvērta.

A.Gaile piebilst, ka skatot vienlīdzīgu vīriešu un sieviešu iesaisti aprūpē, jāņem vērā ne tikai bērnu aprūpe, bet arī pieaugušo personu aprūpe. Sabiedrība noveco un citu ģimenes locekļu, tuvinieku aprūpe kļūst arvien aktuālāka. Statistikas dati liecina, ka tomēr sievietes ir tās, kas biežāk norāda ģimenes apstākļus un nepieciešamību pievērsties tuviniekiem kā iemeslu darba pārtraukšanai.

P.Leiškalns norāda, ka tas skar saistības, ko regulē Civillikums.

A.Gaile papildina, ka tas nav tikai Civillikuma jautājums, bet skar atbalsta formu, atbalsta iespēju spektru.

I.Alliks papildina, ka jāņem vērā, ka Eiropas kontekstā lielāks uzsvars liekams uz pakalpojumiem, ne tikai uz monetāro atbalstu. Aktuālāka var kļūt iespējas izskatīšana par pakalpojumu formu attīstību gan bērniem, gan tiem ģimenes locekļiem, kuri jākopj vai kuriem ir nepieciešams cita veida atbalsts. Jautājums ir plašāks par iespēju vecākiem saņemt pilnu vecāku vai bērna kopšanas pabalstu, vienlīdzīgi iesaistoties bērnu aprūpē.

I.Kalniņa precizē, vai no plāna projekta pieciem rīcības virzieniem katru gadu strādās pie viena konkrēta.

A.Gaile atbild, ka katru gadu ir fokuss uz vienu tēmu, piesaistot ekspertu grupu.

I.Kalniņa precizē, vai piektais rīcības virziens “Sabiedrības izglītošana dzimumu līdztiesības jautājumos”, kas ir saistīts ar sabiedrības attieksmes maiņu, tiks aktualizēts paralēli ar citiem rīcības virzieniem, nevis tiks atlikts uz pēdējo gadu, jo tas nebūtu korekti.

S.Vasiļjeva atbild, ka šobrīd ir noteiktas ekspertu grupas un to darbs pie konkrētām tēmām pa gadiem, pārējie rīcības virzieni - piemēram, institūciju kapacitātes stiprināšana dzimumu līdztiesības jautājumos, sabiedrības informēšana un skaidrošana - sākas jau 2018.gadā un tiks aktualizēti ar zināmu periodiskumu visā plāna aptvertajā periodā.

I.Alliks papildina, ka daļa virzienu sākās jau 1999.gadā, kad Latvijas valdība nodefinēja šos virzienus pirmo reizi, uzticot LM horizontālās politikas koordinēšanu. Var vērtēt progresu, kas tika paveikts ar tam atvēlēto cilvēkresursu kapacitāti. Tādiem nevienlīdzības jautājumiem, kā, piemēram, samaksas atšķirība vīriešiem un sievietēm, vēl joprojām tiek meklēti cēloņu skaidrojumi, un atbildes nav vienkārši atrodamas. Izglītošana un kapacitātes stiprināšana personām, kas ir iesaistītas konkrētas rīcībpolitikas veidošanā un ieviešanā, ir būtiskie rīcības virzieni, un tiek domāts par efektīvākajiem veidiem šo rīcības virzienu realizācijā. Viennozīmīgi šie rīcības virzieni netiek atlikti līdz 2020.gadam, jo tas ir ikdienas darbs, pievēršot uzmanību dzimumu līdztiesības aspektiem. Tāpat ekspertu fokuss uz kādu tēmu noteiktajā gadā neliedz pieteikt projektus dzimumu līdztiesības veicināšanai, kas skar citos gados aktualizētos rīcības virzienus, jo visi plāna projekta rīcības virzieni ir ar savstarpēju ietekmi.

O.Zuģickis jautā, vai attiecībā uz aktivitātes virzienu, kas skar vienlīdzīgas iespējas izglītībā, ir ņemta vērā Izglītības un zinātnes ministrijas attīstīta pieeja ar kompetenču izglītību, jo tagad ir dažādi palīgi skolotājiem, kas nākotnē varētu atrisināt LM identificēto problēmu.

I.Alliks norāda, ka kompetencēs balstītajā izglītības modelī dzimumu līdztiesībai jeb vienlīdzīgām iespējām vajadzētu būt ņemtām vērā un integrētām.

A.Gaile apstiprina, ka tā tam vajadzētu būt, taču jautājums ir par to, kā vienlīdzīgo iespēju aspekts izpaudīsies praksē. Plāna projektā paredzētais ekspertu grupas darbs skars arī izglītības jomu. Plāna projektā pamatā ir iekļauti tādi pasākumi, kas ir vērsti uz ekonomisko un sociālo šķēršļu iespējamo novēršanu un situācijas uzlabošanas iespēju meklēšanu. Tie ir pasākumi, kas varētu mazināt segregāciju sākumā izglītībā un vēlāk darba tirgū.

I.Bērziņa norāda, ka 2013.gadā Dzimumu līdztiesības komitejā tika izveidota darba grupa, kas izstrādāja rekomendācijas, kas paredzēja dzimumu līdztiesības aspektus iestrādāt izglītības sistēmā līdz 2020.gadam. Jautā, kas ir noticis ar šīm rekomendācijām, vai tās ir iestrādātas šajā plāna projektā.

A.Gaile atbild, ka plāna projektā šīs rekomendācijas ir ņemtas vērā. Tad, kad šīs rekomendācijas tika izstrādātas, tās tika nodotas un izsūtītas visām ministrijām un iesaistītajiem ekspertiem. Arī izstrādājot citus dokumentus, tika veiktas atsauces un vērsta uzmanība uz šīm rekomendācijām, aicinot ņemt vērā tajās ietverto. Šīs rekomendācijas neparedz neko atšķirīgu no OECD (Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācijas) rekomendācijām par izglītību, nodarbinātību, uzņēmējdarbību. Kādā brīdī varētu aktualizēt jautājumu par šo rekomendāciju izvērtēšanu (iespējams Dzimumu līdztiesības komitejā). LM plāna projektā iecerētās ekspertu darba grupu darbs varētu tikt organizēts līdzīgi tam, kad tika izstrādātas šīs rekomendācijas. Līdz ar to var uzskatīt, ka darbs tiks turpināts.

I.Alliks norāda, ka būtisks ir dialogs, tāpēc, arī izstrādājot 2013.gadā rekomendācijas, tika veidota darba grupa, kuras ietvaros bija iespēja izteikt viedokli. Arī kontekstā ar plāna projektu ir svarīgi nonākt pie vienprātības dialoga ceļā par piemērotākajām dzimumu līdztiesības veicināšanas pieejām, ņemot vērā objektīvo realitāti un uz faktiem un pierādījumiem balstītus secinājumus, Eiropas Komisijas, Eiropas Padomes un OECD rekomendācijas.

J.Felsbergs sniedz informāciju par to, ka pērn 2.jūnijā notika konference, kas bija veltīta Latvijas pensiju sistēmas 20 gadiem, kurā piedalījās Zviedrijas sociālo lietu ministre. Ministre uzsvēra, ka Zviedrijā šajā jomā aktuālākais jautājums ir sieviešu un vīriešu ienākumu nevienlīdzība ar starpību līdz 30%. Ministre ziņoja, ka šī jautājuma risināšanai ir izstrādāti vairāki varianti, kas ir iesniegti Zviedrijas Parlamentā. *J.Felsbergs* aicina iepazīties ar Zviedrijas pieredzi un izvēlētajiem risinājumiem.

A.Gaile pateicas par informāciju un norāda, ka Zviedrija ir viena no valstīm, kuras piemērs bieži tiek piesaukts. *A.Gaile* atzīmē, ka darba samaksas atšķirība vīriešu un sieviešu starpā ir problēma, kas ir izplatīta visās Eiropas Savienības dalībvalstīs. Taču jāņem vērā, ka risinājumu pārņemšana viens pret vienu ne vienmēr ir iespējama, jo valstu situācijas ir atšķirīgas.

I.Alliks norāda, ka dažādās dalībvalstīs uzmanību dzimumu griezuma aspektā pievērš gan korelācijas, kas pastāv saistībā ar darba samaksu, gan korelācijas, kas skar sociālās drošības izmaksas, sasniedzot pensijas vecumu. Svarīgi pievērsties galvenajiem cēloņiem, kas ir saistāmi ar tautsaimniecību un atšķirīgu atalgojumu, meklējot risinājumus, kā adekvāti kreditēt cilvēkus, kad tie ir ārpus darba tirgus bērnu kopšanas dēļ un nevar noteiktajā periodā veidot pensijas kapitālu. Tieši Latvijas prezidentūras laikā tika izstrādāti secinājumi par atšķirību novēršanu pensiju sistēmā, ko ietekmē dzimumu nelīdztiesība, un tika piedāvāti konkrēti risinājumi, ko LM ņem vērā arī savā darbā.

I.Alliks norāda, ka plāna projekts tiks izsūtīts visiem komitejas locekļiem, un komitejas pārstāvji ir laipni lūgti komentēt un sniegt viedokli līdz laikam, kamēr beigsies plāna projekta sabiedriskā apspriešana.

3.

Nodarbināto pieaugušo personu profesionālās kompetences pilnveidošana (Kristīne Logina)

Diskusijā piedalās: Kristīne Logina, Ingus Alliks, Agnese Gaile, Jānis Felsbergs, Inga Kalniņa, Ilze Rudzīte, Sanita Vasiļjeva, Oskars Zuģickis

I.Alliks informē klātesošos par darba kārtības punktu un aicina K.Loginu uzstāties ar prezentāciju.

K.Logina sniedz prezentāciju par aktualitātēm Eiropas Sociālā fonda projekta „Nodarbināto personu profesionālās kompetences pilnveide” īstenošanā.

I.Alliks aicina sniegt komentārus un uzdot jautājumus.

S.Vasiļjeva jautā, par kuru nozari atbilstoši sākotnējam iesniegtajam novērtējumam ir izteikta lielāka interese.

K.Logina atbild, ka ņemot vērā, ka neformālajā izglītībā stundu apjoms ir līdz 159 stundām, un tā ir visīsākā programma, tad vislielākā aktivitāte ir saistīta ar neformālās izglītības programmas apguvi. Savukārt tālākizglītības apguvē mācības notiek vakaros vai tikai brīvdienās, un programmas apguve ilgst līdz pusotram vai diviem gadiem, un līdz ar to saistībā ar šo programmas apguvi aktivitāte nav ļoti liela. Jāatzīmē, ka visas četras nozares (būvniecības nozare, metālapstrādes, mašīnbūves un mašīnzinību nozare, kokrūpniecības nozare, elektronisko un optisko iekārtu ražošanas, informācijas un komunikācijas tehnoloģiju nozare) ir vienlīdz izteikti pieprasītas. Valsts izglītības attīstības aģentūrā (turpmāk –VIAA) ir sagatavots top-5 katrai nozarei, kuras bija pieprasītākās programmas. Ļoti liels īpatsvars bija transportlīdzekļu vadīšanas periodiskajai apmācībai. *K.Logina* atzīmē, ka pirmās atlases četras nozares nebija tik draudzīgas sievietēm. Taču sievietes arī atrada sev interesējošās apmācības. Šobrīd otrajā izglītības iestāžu atlases kārtā ir palikušas minētas četras nozares, bet vēl papildus nākušas astoņas citas: drukas un mediju tehnoloģijas nozare, ēdināšanas pakalpojumu un tūrisma nozare, enerģētikas nozare, ķīmiskās rūpniecības nozare, kultūras nozare, pārtikas rūpniecības, tekstilizstrādājumu, apģērbu, ādas izstrādājumu ražošanas nozare un transporta un loģistikas nozare. Domājams, ka šajā uzsaukumā būs lielāka aktivitāte no sieviešu puses.

A.Gaile jautā, kā VIAA prognozē apmeklējumu, jo tika minēts, ka mācības ir vairāk vakaros vai brīvdienās, un apmācību laiks ir faktors, kas ietekmē izvēli atkarībā no tā, vai interesents ir sieviete vai vīrietis. Jautā, vai apmācības ir draudzīgas no apmācību laika viedokļa abiem dzimumiem.

K.Logina atbild, ka pirmajā atlases kārtā skolas piedāvāja tos laikus, kad tām parasti notiek mācības. Tagad, sazinoties ar izglītības iestādēm, ir noskaidrots, ka programmās, kur ir pieteicies lielāks cilvēku skaits, nekā vietu skaits grupā, izglītības iestādes plāno paralēli atvērt vairākas grupas un arī piedāvāt piemērotākus laikus. Pastāv dažādi apsvērumi, izvēloties piemērotāku apmācības laiku, jo ir cilvēki ar maiņu darbu, ir cilvēki, kam tiešām interesē darbdienas vakari, jo brīvdienās sanāk, ka

tiek atņemts laiks ģimenei. Šobrīd izglītības iestādes sniedz precizējumus noslēgtajos sadarbības līgumos un apmācību laiks varētu tikt pamainīts, atrodot piemērotāku variantu nodarbinātām personām.

A.Gaile jautā, vai jau tagad ir paredzēta novērtējuma sniegšana no personām, kas izgāja apmācību.

K.Logina atbild, ka personām, kas izgājušas apmācības, sadarbības līgumā ir nosacījums, ka ir obligāti jāaizpilda dalībnieka anketa par apmācības procesu, beidzot vai pārtraucot mācības.

A.Gaile jautā, vai dalībnieka anketa paredz atzīmēt dalībnieka dzimumu.

K.Logina atbild, ka tāda informācija anketā ir paredzēta, jo dzimumu sadalījums ir būtisks, sniedzot atskaites Centrālajai finanšu un līgumu aģentūrai (turpmāk - CFLA). Šī statistika būs jāsniedz par visām personām – ne tikai tām, kas ir pabeigušas apmācības, bet arī tām, kas uzsākušas apmācību projektā kaut uz vienu dienu.

A.Gaile komentē, ka dzimuma griezumš ir nozīmīgs ne tikai, lai sniegtu atskaites informāciju dzimuma griezumā CFLA, bet lai arī varētu identificēt un analizēt, vai konkrētais pakalpojums ir pieprasīts un vai bremzējošais faktors nav saistīts tieši ar dzimumu.

K.Logina piekrīt, ka, protams, tāda analīze ir būtiska, un norāda, ka ļoti liela loma apmācību piedāvājuma veidošanā ir pašvaldībām, sniedzot informāciju VIAA. Katrai pašvaldībai ir savs instruments, kā viņi iegūst informāciju par to, kas ir nepieciešams viņu iedzīvotājiem, kādas pastāv vajadzības. Turklāt pozitīvas pārmaiņas ir saistītas ar to, ka ar otro izglītības iestāžu atlases kārtu ir ņemts vērā reģionalitātes griezumš. Pirmajā kārtā tapa redzams, ka izglītības iestādes programmas īstenošanu nodrošina lielākoties Rīgā. Skatoties reģionu griezumā, ir skaidrs, ka cilvēki nav gatavi mērot ceļu līdz Rīgai, lai apgūtu apmācību programmu. Tāpēc otrajā izglītības iestāžu atlases kārtā tiek skatīts reģionu griezumš, vērtējot izglītības iestāžu piedāvājumu.

O.Zuģickis norāda, ka ceturtajā slaidā ir norādīts ļoti liels procents cilvēku, kas varētu nepabeigt mācības - tie ir gandrīz 30%, kas, viņaprāt, ir diezgan daudz.

K.Logina atbild, ka šādi nosacījumi un rādītāji ir iekļauti Ministru kabineta noteikumos.

O.Zuģickis komentē, ka tas varētu būt ērts skaitlis izglītības iestādēm, kas mazina uztraukumu par personu, kuras nepabeidz uzsāktās mācības, skaitu. Jo ir zināmi gadījumi saistībā ar bezdarbnieku apmācībām, kad izglītības iestādes slēdza līgumus ar taksometru firmām, lai bezdarbniekus vestu uz šīm apmācībām, jo bezdarbnieki tur nenāca.

K.Logina atbild, ka šī projekta ietvaros gan izglītības iestādes, gan pašvaldības saņem finansējumu par rezultātu. Tas nozīmē, ka izglītības iestāde ir ieinteresēta, lai nodarbinātā persona, kas uzsākusi apmācību programmu, to apgūtu pilnā apmērā un iegūtu kvalifikāciju, jo, ja apmācības programma netiks apgūtā pilnā apmērā, izglītības iestāde finansējumu no projekta nesaņems.

I. Kalniņa jautā, vai kaut kur ir izvērsti uzskaitīti reģionālā pārklājuma nodrošināšanas kritēriji.

K.Logina atbild, ka izglītības iestāžu atlases nolikumā izglītības iestādēm ir norādīts, kādi ir iesniedzamie dokumenti un tas, kādā veidā notiek piedāvājuma vērtēšana (ieskaitot reģionalitātes kritērijus).

I.Kalniņa lūdza papildināt prezentāciju ar projektā iekļautajām nozarēm un pievienot vismaz vienu slaidu par kritērijiem izglītības iestādēm attiecībā uz reģionālo pārklājumu.

J.Felsbergs jautā, cik no tām personām, kas beigs mācības, būtu jānodrošina, ka tās strādās atbilstoši apgūtajām zināšanām un kvalifikācijai.

K.Logina atbild, ka projekta mērķis ir novērst darbaspēka trūkumu, lai esošās prasmes varētu pilnveidot, lai persona tieši noturētos darba tirgū.

J.Felsbergs piebilst, ka tad jābūt apzinātam pieprasījumam no uzņēmējiem.

K.Logina atbild, ka pieprasījuma saraksts tiek veidots sadarbībā ar pašvaldībām, ar nozaru ekspertu padomēm, tas nav tikai VIAA lēmums.

I.Alliks papildina, ka tas ir izplatīts mīts saistībā arī ar bezdarbnieku apmācību, ka personām bez darba tiek mācīts kaut kas, kas nav vajadzīgs darba tirgū. Nodarbinātības valsts aģentūra (turpmāk – NVA) netērē līdzekļus un neapmāca personas, ja nav pretī darbadevēju pieprasījuma. Jau vairākus gadus darbojas profilēšanas sistēma, kuras ietvaros tiek novērtēts, vai personas vēlmei iegūt apmācību ir reāls pieprasījuma segums darba tirgū. Turklāt VIAA projekts attiecas uz jau nodarbinātām personām.

I.Rudzīte jautā, kādā veidā tiek iegūta informācija no pašvaldībām par pieprasījumu darba tirgū, kā notiek pašvaldību aptauja, vai tiek aptaujātas visas 119 pašvaldības.

K.Logina atbild, ka elektroniski informācija tiek iegūta no visām 119 pašvaldībām, prezentācijā norādītās 68 pašvaldības ir izrādījušas interesi, noslēdzot sadarbības līgumu, respektīvi, nominējot pieaugušo izglītības koordinātoru, par kura darbību sadarbības partneris saņem finansējumu.

I.Rudzīte jautā, vai persona iesniedz izziņu trūcīgas un maznodrošinātas personas statusa apliecināšanai.

K.Logina apstiprina, ka personas sniedz izziņas, jo mērķa grupas atbilstības pārbaude tiek veikta uz iesnieguma iesniegšanas brīdī, kad persona ir pieteikusies mācībām izglītības iestādē. Šajā brīdī tiek pārbaudīta gan nodarbinātība, gan vecums, gan trūcīgas vai maznodrošinātas personas statuss.

I.Rudzīte norāda, ka tika saņemta informācija no pašvaldību sociālajiem dienestiem par to, ka VIAA lūdza pieeju informācijas sistēmai SOPA, lai strādātu ar personas iesniegtajiem dokumentiem.

K.Logina atbild, ka šobrīd, kamēr nav izveidota sistēma projekta atbalstam, personām tiek lūgts iesniegt izziņu par trūcīgas vai maznodrošinātas personas statusu, piesakoties mācībām izglītības iestādē. Bet perspektīvā ir plānots izstrādāt informācijas sistēmu projekta vajadzībām, kur cilvēkam, reģistrējoties apmācībām, tiešsaistes režīmā būtu jāsniedz informācija, vai viņš atbilst šim mērķa grupas statusam un kas viņam būtu jādara – vai ir jāveic 10% līdzmaksājums vai ne, u.tml. Domāts veidot informācijas sistēmu projekta vajadzībām tādu, lai cilvēkam nebūtu jāsniedz nekādi papildus dokumenti ne izglītības iestādē, ne VIAA.

I.Rudzīte izsaka sapratni par izteikto argumentu, taču norāda uz dilemmu saistībā ar to, kādā veidā dati tiek uzkrāti informācijas sistēmā SOPA, un to, kā šie dati tiek nodoti un izmantoti tālāk. Norāda, ka par šo jautājumu ir ļoti plašas diskusijas, un pastāv bažas par to, cik pamatota ir šādas informācijas iegūšana no SOPA tālākajā VIAA projekta attīstībā.

K.Logina atbild, ka informācijas sistēmu ir plānots izstrādāt projekta ietvaros.

I.Rudzīte norāda, ka jautājumus rada veids, kā tālāk no SOPA iegūta informācija tiek uzkrāta, kā tā tiek apstrādāta, kas šo informāciju apstrādā.

K.Logina jautā, vai ir domāta Datu aizsardzības likuma nosacījumu ievērošana.

I.Rudzīte atbild, ka Datu aizsardzības likuma nosacījumu ievērošana ir domāta tai skaitā.

K.Logina apstiprina, ka minētais likums tiek ievērots, jo informācija par trūcīgas vai maznodrošinātas personas statusu nevar tikt izpausta trešajām personām.

I.Rudzīte norāda, ka tas ir projekts, tāpēc informācijas sniegšanai būtu jānotiek saskaņā ar cilvēka vēlmi informēt vai neinformēt par sev noteikto statusu.

K.Logina komentē, ka tāpēc tiek uzrunātas pašvaldības, kas dod piekrišanu informācijas nodošanai, un ir pašvaldības, kas nepiekrīt tādai pieejai.

I.Alliks norāda, ka problēma ir skaidra, jautājums ir vietā, un saprotams arī mērķis atvieglot personai pieteikšanās procesu.

I.Rudzīte papildina, ka no otras puses persona varētu arī nevēlēties norādīt un pierādīt savu trūcīgas vai maznodrošinātas personas statusu.

I.Alliks apstiprina, ka tā ir personas izvēle norādīt vai nenorādīt minēto statusu un līdz ar to uzņemties cita līmeņa saistības, maksājot par apmācībām, piemēram, lielāku summu. *I.Alliks* norāda uz tādu aspektu kā maznodrošinātas personas statusam atbilstoša ienākumu līmeņa atšķirība pašvaldību starpā. Valsts kontrole savulaik norādīja uz šo aspektu, atzīmējot, ka personai, ja tā ir maznodrošināta, piekļūstot valsts pakalpojumam, pastāv zināma diskriminācija atkarībā no piederības noteiktai pašvaldībai. Datu aizsardzības regulas stāšanās spēkā 2018.gada maijā izceļ komplicētus aspektus jautājumā par datu nodošanu. Viennozīmīgi personai pašai ir jāpiekrīt, vai par viņu uzkrātā informācija kaut kur tiek nodota.

I.Alliks pateicas VIAA kolēģiem par sniegto informāciju un aicina papildināt prezentāciju ar diskusijā izskanējušajiem aspektiem.

4.

ESF projekta “Atbalsts sociālajai uzņēmējdarbībai” īstenošanas aspekti saistībā ar sociālās atstumtības riska grupu integrāciju darba tirgū (Imants Lipskis)

Diskusijā piedalās: Imants Lipskis, Ingus Alliks, Ilze Rudzīte

I.Alliks piesaka nākamo darba kārtības punktu un aicina I.Lipski sniegt prezentāciju.

I.Lipskis sniedz prezentāciju par ESF projekta “Atbalsts sociālajai uzņēmējdarbībai” (turpmāk – ESF projekts) īstenošanas aspektiem saistībā ar sociālās atstumtības riska grupu integrāciju darba tirgū.

I.Rudzīte jautā, vai pie sociālās atstumtības riskam pakļauto iedzīvotāju grupām, kur norādītas gan personas ar invaliditāti, gan personas ar garīgā rakstura traucējumiem (turpmāk - GRT), ir domāts personas ar GRT, kurām nav invaliditātes.

I.Lipskis atbild apstiprinoši, norādot, ka personām ar GRT oficiāli apstiprināta invaliditāte varētu arī nebūt.

I.Rudzīte jautā, vai šīs aktivitātes kontekstā ar ilgstošajiem bezdarbniekiem ir domātas tās personas, kam ir bezdarbnieka statuss ilgāks par 12 mēnešiem.

I.Lipskis atbild, ka ar ilgstošajiem bezdarbniekiem saprot gan tās personas, kas ir iekļautas NVA reģistrā ilgāk par gadu, gan personas, par kurām nav veiktas sociālās iemaksas [vismaz gada periodā], kad šāda persona atnāk pierēģistrēties NVA, tā uzreiz tiek atzīta kā ilgstošais bezdarbnieks.

I.Rudzīte jautā, vai pieteikumu šajā aktivitātē jāsniedz klātienē nevis elektroniski.

I.Lipskis atbild, ka pieteikumu var iesniegt ar e-parakstu atbilstoši elektroniskās iesniegšanas nosacījumiem. Taču cilvēki vēlas izmantot iespēju arī nākt konsultēties klātienē. LM mājas lapā ir baneris, uzspiežot uz kura, var uzreiz aiziet līdz vajadzīgai informācijai, ilgi nemeklējot.

I.Alliks aicina uzdot jautājumus. Norāda, ka prezentācija, līdzīgi kā citas, tiks nosūtīta komitejas pārstāvjiem. Aicina visus interesentus apmeklēt LM mājaslapu un izmantot konsultatīvos tālruņus vajadzīgās informācijas iegūšanai.

I.Lipskis norāda, ka starp 74 esošajiem iesniegumiem 44 ir atzīti pozitīvi, taču jāņem vērā, ka no tā brīža, kad LM sniedz pozitīvu slēdzienu, paiet kāds laiks, kamēr pretendents sakārto idejas un dokumentāciju, kas jāsniedz LM sadarbības partnerim finanšu institūcijai ALTUM (turpmāk – ALTUM). *I.Lipskis* informē, ka rītdien ALTUM paziņos par pirmajiem pretendentiem, ar kuriem ALTUM ir gatavs slēgt līgumu. Pozitīvi vērtējams fakts, ka divi pirmie pretendenti pārstāv gan Rīgu, gan reģionu, kā arī sociālās uzņēmējdarbības ideja ir saistīta ar personu ar invaliditāti nodarbināšanu. Rītdien tiks sniegta papildus relīze ar informāciju par pirmajiem dalībniekiem, kas nonākuši no reģistrācijas līdz reālai darbībai.

I.Lipskis apstiprinoši atbild uz jautājumu par to, vai tiek iesniegti reāli biznesa plāni. Norāda, ka ir vairāki pretendenti, kas šobrīd konsultējas pirms dokumentu iesniegšanas. Ņemot vērā, ka ALTUM ir arī reģionālās filiāles, konsultācijas notiek visā Latvijā, ne tikai centralizēti.

I.Rudzīte jautā par iespējam aktivizēt Latgales reģionu.

I.Lipskis atbild, ka nozīme ir skaidrošanas un informēšanas darbam, jo ierobežojumu saistībā ar reģionu nav.

I.Rudzīte vērš uzmanību, ka nevalstiskās organizācijas Rīgā un Pierīgā ir spēcīgākas, kas nozīmē citu kapacitāti, kas jau sākotnēji, domājot par šo aktivitāti, mudināja prognozēt, ka Rīga, Pierīga un lieli centri ar lieliem NVO uzrādīs lielāku aktivitāti.

I.Lipskis norāda, ka ja rītdien ALTUM sniegs ziņas par apstiprinājumu, tad pirmais apstiprinātais aktivitātes dalībnieks, kas pārstāv reģionu, būs no Alūksnes. Tas būtu zināms vēstījums pārējiem, kas izskata iespēju pieteikties.

Komitejas dalībnieki pozitīvi vērtē šo ziņu.

I.Lipskis norāda uz situācijām, kad interesenti, kas pieteikušies, mēdz jautāt pēc idejām, kas būtu darāms sociālās uzņēmējdarbības ietvaros, sagaida virzību, nevis nāk paši ar savu redzējumu.

I.Alliks norāda, ka šīs komitejas formāts darbojas kā informācijas izplatīšanas platforma. Pozitīvi vērtē, ka pēc iespējas plašāks pieteicēju mērķa grupas loks tiek informēts arī caur šādu kanālu, tādējādi veicinot aktivitāti ar informācijas izplatīšanu, jo ir reģioni, kur pieteikšanās aktivitāte ir zemāka, un Latgalei nav zemākais rādītājs.

I.Lipskis komentē, ka pozitīvi vērtējams tas, ka nav neviena reģiona, kur pieteikšanās aktivitāte būtu ļoti zema, un sadalījums dažādos griezumos, analizējot pašreizējos datus ESF projektā, nav vienveidīgs.

5.

Aktuālā informācija par ESF projekta aktivitātēm²

(Jekaterina Kalēja, Gundars Ignats)

Diskusijā piedalās: Jekaterina Kalēja, Gundars Ignats, Ingus Alliks, Evija Kūla

I.Alliks aicina J.Kalēju un G.Ignatu sniegt aktuālo informāciju par ESF projekta “Iekļaujoša darba tirgus un nabadzības risku pētījumi un monitorings” (turpmāk – projekts) aktivitātēm.

J.Kalēja sniedz aktuālo informāciju par projekta pirmo aktivitāti “Ikgadējs nabadzības un sociālās atstumtības mazināšanas rīcībpolitikas izvērtējums” (turpmāk - izvērtējums). Pateicas komitejas dalībniekiem par šī gada darbu un līdzdalību saistībā ar pirmo izvērtējumu. Informē par drīzumā plānota otrā izvērtējuma, kas ietver arī fokusu uz nevienlīdzību veselības jomā, izsludināšanu, paredzot arī komitejas dalībnieku iesaisti šī izvērtējuma izstrādes pārraudzībā.

G.Ignats sniedz aktuālo informāciju par projekta trešo aktivitāti – zinātnisko pētījumu par sociālās atstumtības riskam pakļauto bezdarbnieku iespējām iekļauties darba tirgū (turpmāk - pētījums). Informē par OECD ekspertu ierašanos Latvijā, lai pārrunātu pētījuma īstenošanas progresu ar komitejas locekļiem. Informē par pētījuma veikšanai iegūto datu avotiem un datu nodošanas termiņiem OECD ekspertiem analīzes veikšanai.

I.Alliks aicina uzdot jautājumus.

E.Kūla jautā, vai tiks nodrošināta tulkošana komitejas sēdē, kurā piedalīsies OECD eksperti, lai visi varētu izteikt viedokli.

G.Ignats apstiprina, ka tulkojums tiks nodrošināts. Papildina, ka no OECD puses pētījuma veikšanā pastāvīgi piedalīsies divi pētnieki, ka arī, ievērojot izvirzītu nosacījumu no LM puses, tiks piesaistīts vietējais pētnieks, kas palīdzēs orientēties vietējā kontekstā. Līdz ar to nākamajā komitejas sēdē piedalīsies trīs eksperti, kas pārstāvēs pētījuma komandu.

E.Kūla sniedz aktuālo informāciju par projekta ceturto aktivitāti – jaunas metodoloģijas izstrādi iztikas minimuma patēriņa preču un pakalpojumu groza (turpmāk – iztikas minimuma grozs) noteikšanai un tās aprobāciju. Informē, ka pērn divi izsludinātie iepirkumu konkursi ir noslēgušies bez rezultātiem pretendentu neatbilstības prasībām dēļ. Izsaka viedokli, ka Latvijā iestādēm pieredzes ar iztikas minimuma groza izstrādi praktiski nav, līdz ar to projekta aktivitātes realizācija ir apgrūtināta. Informē, ka tika pieņemts lēmums izvērtēt iespēju aktivitātes izpildei veidot iekšējo komandu LM, piesaistot konkrētus speciālistus no ārpusē. Komiteja tiks informēta par šīs aktivitātes turpmāko progresu.

---

² Eiropas Sociālā fonda projekts (Nr.9.2.1.2/15/I/001) “Iekļaujoša darba tirgus un nabadzības risku pētījumi un monitorings”.

6.

Darba programma 2018.gadam (projekts) (Evija Kūla)

Diskusijā piedalās: Evija Kūla, Ingus Alliks, Jānis Felsbergs

I.Alliks dod vārdu E.Kūlai, izskatot darba kārtības punktu par komitejas 2018.gada darba programmas projektu.

E.Kūla informē par darba programmas saturu. Informē par Latvijas Pensionāru federācijas (turpmāk – LPF) iesniegtajiem priekšlikumiem komitejas darba programmai.

I.Alliks pateicas LPF par iesniegtajiem priekšlikumiem, informē par to iekļaušanas veidu komitejas darbā. *I.Alliks* izsaka aicinājumu LPF sniegt komitejā savu redzējumu par tādiem iezīmētiem jautājumiem kā visvairāk nabadzības riskam pakļauto pensionāru grupu situācija un virzāmajiem ierosinājumiem Latvijas sociālās drošības sistēmā turpmākajos gados. Aicina tikties LM un LPF atsevišķi, lai izskatītu atsevišķus jautājumus. Pārējie jautājumi tiks strukturētā veidā iekļauti komitejas darba programmā, ja LPF nav iebildumu.

J.Felsbergs apstiprina, ka iebildumu nav tādai jautājumu iekļaušanai komitejas darba kārtībā. Informē, ka par minētajiem jautājumiem ir nozīmēta tikšanās ar Ministru prezidentu M.Kučinski 2018.gada janvārī.

Notiek diskusija par iztikas minimuma groza izstrādes pieejām un pielietošanu dažādās valstīs.

E.Kūla ierosina apspriest komitejas darba programmu elektroniski.

I.Alliks atzinīgi vērtē komitejas pārstāvju aktivitāti komitejas darbā, izskatāmo jautājumu aktualitāti, savstarpējas komitejas pārstāvju komunikācijas nozīmīgumu sociālās iekļaušanas politikas koordinācijas procesā. Informē par 2018.gadā paredzamo sēžu skaitu un komitejas iesaisti ESF projekta aktivitāšu pārraudzībā.

7.

Citi jautājumi (Ingus Alliks)

Diskusijā piedalās: Evija Kūla, Ingus Alliks

I.Alliks informē par nākamo komitejas sēdi 2018.gada 19.janvārī, aicinot sagatavot jautājumus OECD pētījuma komandai. Pateicas par komitejas konstruktīvo darbu.

Sēdes noslēgums 16.00.

Pielikumā sēdes materiāli:

1. Komitejas sēdes darba kārtība.
2. Prezentācija „Plāna projekts sieviešu un vīriešu vienlīdzīgu tiesību un iespēju veicināšanai 2018.-2020.gadam”.
3. Prezentācija „Aktualitātes Eiropas Sociālā fonda projekta „Nodarbināto personu profesionālās kompetences pilnveide” (projekta Nr. 8.4.1.0/16/I/001) īstenošanā”.
4. Prezentācija „ESF projekta Nr. 9.1.1.3/15/I/001 “Atbalsts sociālajai uzņēmējdarbībai” īstenošanas aspekti saistībā ar sociālās atstumtības riska grupu integrāciju darba tirgū”.

Komitejas vadītājs

I.Alliks

Protokolēja

J.Kalēja